

Alþingi

Austurstræti 6-8
150 Reykjavík

Alþingi
Erindi nr. P 141/45
komudagur 5.10.2012

Reykholti, 5. október 2012
1210001 VV

Efni: Tölvuskeyti nefndarsviðs Alþingis, dags. 20. september 2012; frumvarp til laga um málefni innflytjenda (64. mál).

Byggðaráð Bláskógabyggðar tók eftirfarandi erindi fyrir á fundi sínum þann 26. september 2012 og var eftirfarandi bókað.

Tölvuskeyti nefndarsviðs Alþingis, dags. 20. september 2012; frumvarp til laga um málefni innflytjenda (64. mál).
Byggðaráð gerir engar athugasemdir við frumvarpið.

Þessi afgreiðsla byggðaráðs var síðan staðfest af sveitarstjórn Bláskógabyggðar þann 4. október 2012

Virðingarfyllst,

Valtýr Valtýsson
Sveitarstjóri Bláskógabyggðar

Alþingi
Erindi nr. P 141/15
komudagur 2.10.2012

2.10.2012

Vegna beiðni Velferðarnefndar Alþingis um umsögn um frumvarp til laga um málefni innflytjenda (heildarlög), 64. mál.

Starfsfólk Fjölmeningarseturs fagnar mjög frumvarpi til laga um málefni innflytjenda og telur það mikilvægt skref í að festa ákveðna þjónustu í sessi. Verði frumvarpið samþykkt auðveldar það til muna að unnið sé markvisst bæði hvað varðar alla stefnumótun til lengri tíma og að þjónusta hins opinbera taki nauðsynlegt tillit til þeirra fjölskyldna og einstaklinga sem hingað flytja erlendis frá.

Fjölmeningarsetrið er verkefni á vegum velferðarráðuneytisins og framkvæmdastjóri hafði möguleika á að koma með athugasemdir á meðan frumvarpið var til vinnslu í ráðuneytinu.

Af þeirri ástæðu veitir starfsfólk setursins ekki umsögn um einstaka liði frumvarpsins.

Virðingarfyllst,

Fyrir hönd Fjölmeningarseturs,

Elsa Arnardóttir, framkvæmdastjóri,

Fjölmeningarsetur,

Árnagötu 2-4

400 Ísafjörður

10.10.2012

Hér sendast umsagnir sem hreppsnefnd Hrunamannahrepp tók fyrir þann 4. Okt. s.l.

Velferðanefnd Alþingis: Beiðni um umsögn um frumvarp til laga um málefni innflytjenda.

Oddviti kynnti umsagnarbeiðni frá Velferðanefnd Alþingis um frumvarp til laga um málefni innflytjenda. Hreppsnefnd gerir ekki athugasemdir við frumvarpið.

Kveðja

JGV

Jón G. Valgeirsson

sveitarstjóri

480-6600

jon@fludir.is

Nefndasvið Alþingis
c/o Kristjana Benediktsdóttir
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Akureyri, 10. október 2012
1210008 KÁ

Efni: Umsögn um frv. til laga um málefni innflytjenda.

Jafnréttisstofu hefur borist til umsagnar frumvarp til laga um álefni innflytjenda. Þetta mál var til umræðu á síðasta þingi og sendi Jafnréttisstofa þá ítarlega umsögn. Þar sem frumvarpið hefur ekki tekið efnislegum breytingum er ekki ástæða til annars en að ítreka þær athugasemdir sem þá voru gerðar.

Almennar athugasemdir:

Jafnréttisstofa tekur undir nauðsyn þess að festa stjórnsýslu í málefnum innflytjenda í sessi með einhverjum hætti. Jafnréttisstofa gerir samt sem áður nokkrar athugasemdir við frumvarpið og telur að það geti verið þörf á því að skoða efni þess enn frekar áður en lög verða sett um málefni innflytjenda. Meðal þess sem Jafnréttisstofa telur að þurfi að skoða betur er hvort nauðsynlegt sé að setja á fót sérstaka ríkisstofnun varðandi þennan afmarkaða málaflokk, en ljóst er af frumvarpinu að um mjög litla stjórnsýslueiningu er að ræða. Í frumvarpinu kemur einnig fram að unnið sé að því að innleiða tvær tilskipanir sem tengjast efni frumvarpsins. Það eru tilskipanir nr. 2000/43/EB um framkvæmd meginreglunnar um jafna meðferð manna á tillits til kynþáttar eða þjóðernis og tilskipunina nr. 2000/78/EB um almennar reglur um jafna meðferð á vinnumarkaði og í atvinnulífi. Jafnréttisstofu er kunnugt um að vinna sé hafin við frumvarp um innleiðingu þessara tveggja tilskipana. Það er því spurning hvort ekki væri heppilegra að fjalla um það frumvarp sem hér er til umsagnar og væntanlegt frumvarp um innleiðingu tilskipananna heildstætt, þó að fyrrnefndar tilskipanir nái til mun fleiri hópa en innflytjenda. Í væntanlegu frumvarpi um tilskipanirnar tvær (sem reyndar eru aðeins í drögum) eru greinar sem eru samhljóða greinum í frv. um málefni innflytjenda, svo sem um framkvæmdaáætlun og skýrslu til Alþingis. Er ekki verið að kalla eftir óþarflega mikilli áætlana- og skýrslugerð sem hægt væri að samræma ef þessi mál væru unnin saman.

Í fylgiskjali I með frumvarpinu, sem er umsögn fjárlagaskrifstofu fjármálaráðuneytisins, er bent á að með frumvarpinu sé lagt til að lögbinda ríkisstofnun sem er mjög lítil, árleg stöðugildi séu núna 3,25. Síðan segir í umsögninni orðrétt: „Verður ekki séð að slíkt fyrirkomulag sé í samræmi við stefnu núverandi ríkisstjórnar um að sameina og stækka

Jafnréttisstofa

ríkisstofnanir og endurskoða verkaskiptingu til að ná fram hagræðingu.“ Bent er á að jafnvel hafi komið fram sjónarmið um að tilefni gæti verið til að setja reglur um lágmarksstærð ríkisstofnana til þess að þær geti sinnt stjórnsýsluhlutverki sínu. Jafnréttisstofa telur að nauðsynlegt sé að horfa til þeirra þátta sem bent er á í umsögn fjárlagaskrifstofu, enda ljóst að ýmis viðbótarverkefni munu verða til hjá núverandi Fjölmenningssetri verði það gert að ríkisstofnun, og spurning hvort svo lítil eining muni hafa bolmagn til að standa undir því. Jafnréttisstofa hefur reynslu af því að vera lítil stofnun staðsett utan höfuðborgarsvæðisins, undirmönnuð en með ærin verkefni. Huga þarf vel að því hvort heppilegra gæti t.d. verið að Fjölmenningssetrið yrði sérstök deild, en myndi tilheyra ríkisstofnun sem fyrir er, t.d. Jafnréttisstofu, enda má segja að málaflokkarnir sem nú heyra undir Jafnréttisstofu annars vegar og Fjölmenningssetur hinsvegar, tengist. Það er einnig ákveðinn samhljómur í því frumvarpi sem hér er til umsagnar og nügildandi laga um jafna stöðu og jafnan rétt kvenna og karla nr. 10/2008.

Jafnréttisstofa bendir á að ekki er fjallað um jafnrétti kynjanna í frumvarpinu. Nauðsynlegt er að tryggja að sjónarmið um kynjajafnrétti séu og verði tryggð innan hinnar nýju stofnunar, verði hún að veruleika. Það er ljóst að iðulega eiga sömu sjónarmið ekki við um konur og karla í hópi innflytjenda. Munur getur t.d. verið á brýnustu þörfum kynjanna varðandi þjónustu, t.d. heilbrigðisþjónustu og félagsþjónustu og hafa verður í huga hve staða kvenna og karla er víða gjörólik því sem hér tíðkast, t.d. hvað varðar val á maka (þvingaðar giftingar), menntun barna o.fl. Þjóðir Skandinavíu hafa mikla reynslu af slíkum málum sem vert væri að horfa til.

Jafnframt þarf að tryggja að skipað verði í innflytjendaráð í samræmi við 15. gr. jafnréttislaga um nefndir, ráð og stjórnir á vegum hins opinbera og einnig að kynjasjónarmið verði tryggð við úthlutun úr þróunarsjóði innflytjendamála hverju sinni.

Jafnréttisstofa tekur einnig undir það sem fram kemur í greinargerðinni með frumvarpinu að mikilvægt sé að kynjasjónarmið séu höfð í huga þegar verkefni í þált. um framkvæmdaáætlun (eða aðgerðaáætlun) eru ákveðin, þannig að tryggt verði að innflytjendur af báðum kynjum verði virkir þátttakendur í samfélaginu.

Athugasemdir um einstakar greinar:

4.gr. innflytjendaráð. Jafnréttisstofa minnir á að skipa á í allar nefndir, ráð og stjórnir á vegum hins opinbera skv. 15. gr. jafnréttislaga nr. 10/2008. Jafnréttisstofa telur að nauðsynlegt sé að tryggja að a.m.k. einn í innflytjendaráði hafði sérþekkingu á málefnum kynjanna.

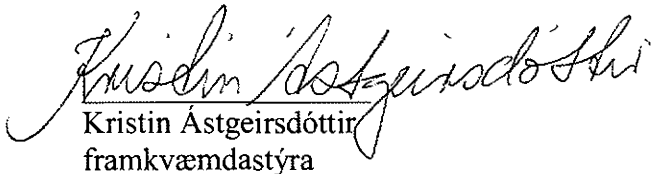
6. gr. þróunarsjóður innflytjendamála. Tryggt þarf að vera að litið sé til kynjasjónarmiða við úthlutun úr sjóðnum hverju sinni. Það er ekki hægt að fullyrða að sömu sjónarmið eigi við um konur og karla í hópi innflytjenda þegar horft er til hlutverks sjóðsins um að auðvelda innflytjendum aðlögun að íslensku samfélagi, enda eru dæmi um að konur og karlar hafi komið til landsins á ólíkum forsendum.

7. gr. þingsályktun um framkvæmdaáætlun í málefnum innflytjenda. Er nauðsynlegt að kveða á um að leggja skuli fram þingsályktun um þessi málefni? Reynslan sýnir að það tekur tíma og getur verið flókið að koma saman þált. um framkvæmdaáætlun af því tagi sem hér er lagt til að verði gert. Það gæti verið skilvirkara að ráðherra sem málaflokkurinn heyrir undir geri aðgerðaáætlun í málefnum innflytjenda, sbr. fyrstu aðgerðaáætlun gegn kynbundnu ofbeldi sem samþykkt var af ríkisstjórn.

8. gr. mat á stöðu og þróun í málefnum innflytjenda. Jafnréttisstofa er sammála því að kveðið skuli á um það í lögum að staða og þróun í þessum málaflokki sé metin reglulega. Jafnréttisstofa bendir í þessu samhengi á 16. gr. jafnréttislaga, um kyngreiningu á tölfraðigögnum, og 17. grein, um kynjasambættingu, en halda þarf til haga upplýsingum um málefni innflytjenda í samræmi og samhengi við báðar þessar greinar jafnréttislaga.

Sé óskað frekari upplýsinga veitir undirrituð þær fúslega.

Virðingarfyllst,

Kristin Ástgeirsdóttir
framkvæmdastýra

Alþingi

Erindi nr. P 141/174

komudagur 22.10.2012

VELFERÐARSVIÐ
Fannborg 4
200 Kópavogur
Sími: 570 1500
Fax: 570 1401
www.kopavogur.is

Skrifstofa Alþingis

bt. nefndarsviðs
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Kópavogi, 3. október 2012.

1209345

Umsögn sviðsstjóra velferðarsviðs og félagsmálaráðs Kópavogs við frumvarpi til laga um málefni innflytjenda á 141 löggjafarþingi.

Þskj: 64.

Mál: 64.

Sendandi: Aðalsteinn Sigfússon félagsmálastjóri.

Bæjarráð Kópavogs vísaði frumvarpinu til umsagnar sviðsstjóra velferðarsviðs og félagsmálaráðs á fundi sínum 27. september s.l.

Íbúar í Kópavogi með erlent ríkisfang voru 1. janúar 2012 alls 1.757 eða 5,6% af íbúafjölda. Kópavogsbær mótaði sér stefnu í málefnum innflytjenda 2001 þar sem áhersla var lögð á samþætta þjónustu hjá bæjarfélaginu sem stuðlaði að virkri þátttöku í samfélaginu og gagnkvæmri aðlögun íbúa af ólíkum uppruna.

Frumvarp til laga um málefni innflytjenda boðar litlar breytingar í málaflokknum. Verið er að lögfesta viðtekna framkvæmd. Kópavogsbær sem var einn af stofnaðilum Alþjóðahúss telur nú sem þá mikla þörf á sérhæfðri ráðgjöf fyrir einstaklinga, stofnanir, félagasamtök og fyrirtæki í innflytjendamálum. Fjölmenningarsetur, sem hefur yfir að ráða 3,25 stöðugildum og staðsett á Ísafirði, getur ekki tekið að sér þetta hlutverk tii viðbótar við það að vera miðlæg upplýsingamiðstöð um réttindi og skyldur íbúa á ólíkum tungumálum.

Í ljósi ofangreinds er gerð athugasemd við 2. gr. frumvarpsins og því komið á framfæri að þörf er á að koma á fót sérhæfðri ráðgjafamiðstöð á höfuðborgarsvæðinu en þar eru íbúar með erlent ríkisfang flestir eða tæplega 15 þúsund talsins af 21 þúsund á landinu öllu 1. janúar 2012. Veita þarf lögræðilega ráðgjöf um réttindi og réttarstöðu í einstaklingsmálum sem ríkisvaldið hefur átt aðkomu að, bæði beint og óbeint. Mál eru oft afar sértæk, flókin og erfið í úrvinnslu og því eðlilegt að safna og miðla þekkingu af sérfræðingum kostuðum af ríkinu.

Gerð er athugasemd við 3. gr. sem fjallar um víðtækt hlutverk Fjölmenningarseturs að þjóna landinu öllu en hafa einungis yfir að ráða 3,25 stöðugildum.

Frumvarpið er fremur almenns eðlis og varðar fremur stjórnsýsluna en innflytjendur sjálfa eins og t.d. rétt þeirra til túlkabjónustu og náms í íslensku.

f.h. velferðarsviðs

Rannveig María Þorsteinsdóttir
Rannveig María Þorsteinsdóttir
verkefnastjóri

Heiti: Bæjarráð - 2658 (18.10.2012)

Fyrirtæki: Alþingi

Mál: Óskað umsagnar um frumvarp til laga um málefni innflytjenda

Númer: 1209345

Niðurstaða: Samþykkt

Athugasemdir: Frá verkefnastjóra velferðarsviðs, dags. 3. október, umsögn um frumvarp til laga um málefni innflytjenda, samþykkt á fundi félagsmálaráðs 16. október.

Niðurstaða Bæjarráð samþykkir umsögnina fyrir sitt leyti.

From: Jóna A Pálmadóttir [jona@humanrights.is]
Sent: 24. september 2012 11:18
To: Nefndasvið umsagnir
Subject: Umsögn um 64. mál
Attachments: Umsögn Mannréttindaskrifstofu Íslands um frumvarp til laga um málefni innflytjenda, mál 555.pdf

Góðan daginn,
Mannréttindaskrifstofa Íslands hefur ekki neinar athugasemdir við þetta frumvarp sérstaklega en vill láta fyrri umsögn sína standa, sjá meðfylgjandi skjal.

Bestur kveðjur/Best Regards,

Jóna Aðalheiður Pálmadóttir
Lögfræðingur/legal advicer

Mannréttindaskrifstofa Íslands
The Icelandic Human Rights Centre
Túngata 14
101 Reykjavík
5522720
www.humanrights.is

MANNRÉTTINDASKRIFSTOFA ÍSLANDS
ICELANDIC HUMAN RIGHTS CENTRE

Alþingi
Nefndasvið
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Reykjavík, 6. mars 2012

Efni: Umsögn Mannréttindaskrifstofu Íslands um frumvarp til laga um málefni innflytjenda, 140. löggjafarþing 2011-2012. Þingskjal nr. 857 – 555. mál.

Mannréttindaskrifstofu Íslands (MRSÍ) hefur borist til umsagnar ofangreint frumvarp til laga um málefni innflytjenda. Með frumvarpinu er aðallega verið að lögfesta tilurð og starfsemi Fjölmeningarseturs og innflytjendaráðs sem þegar hafa unnið að málefnum innflytjenda um árabíl. Markmið frumvarpsins er að stuðla að samfélagi þar sem allir geta verið virkir þátttakendur óháð þjóðerni og uppruna og sjá til þess að tekið verði tillit til hagsmuna og skoðana innflytjenda við ákvarðanatökur innan stjórnsýslunnar í málefnum sem þá varða.

MRSÍ fagnar frumvarpinu sem skrefi í rétta átt að bættri og samræmdri þjónustu við innflytjendur, aukinni þátttöku þeirra í samfélaginu og ákvarðanatöku innan þess, sem og að fræðslu og miðlun upplýsinga til almennings í því skyni að sporna við fordómum gagnvart innflytjendum. Í því sambandi vill MRSÍ beina því til stjórnvalda að innleiða eins skjótt og auðið er tilskipanir Evrópusambandsins nr. 2000/43/EB um framkvæmd meginreglunnar um jafna meðferð manna án tillits til kynþáttar eða þjóðernis auk tilskipunar nr. 2000/78/EB um bann við mismunun á vinnumarkaði og í atvinnulífi. Ólíkt frumvarpinu sem hér er til umsagnar fela tilskipanirnar í sér efnislega réttarvernd sem ná m.a. til innflytjenda.

MRSÍ telur ákvæði 8. gr. frumvarpsins mikilvægt, þ.e. að fjórða hvert ár skuli ráðherra leggja fram á Alþingi skýrslu um stöðu og þróun í málefnum innflytjenda þar sem meðal annars skuli koma fram mat á stöðu og árangri verkefna í gildandi þingsályktun um framkvæmdaáætlun í málefnum innflytjenda á hverjum tíma. Ætla má að slík skýrslugjöf veiti aukið aðhald og bæti skilvirkni verkefna.

MRSÍ telur sérstaklega jákvætt að með frumvarpinu verði hlutverk og starfsemi Fjölmeningarseturs og innflytjendaráðs fest í sessi með lögum enda löngu orðið tímabært, en Fjölmeningarsetur hefur verið starfrækt á grundvelli þingsályktunartillögu Alþingis síðan 2001.

Virðingarfyllt,

f.h. Mannréttindaskrifstofu Íslands

Margrét Steinarsdóttir, framkvæmdastjóri

Alþingi
Erindi nr. P 141/63
komudagur 8.10.2012

Nefndarsvið Alþingis
b.t. Kristjönu Benediktsdóttur
Austurstræði 8-10,

150 Reykjavík

Mosfellsbæ, 08.10.2012
nr. erindis 201209269 uvi

Efni: Umsögn Mosfellsbæjar um frumvarp til laga um málefni innflytjenda, 64.mál.

Bæjarráð Mosfellsbæjar, 1091. fundur haldinn 27. september 2012 vísaði erindi nefndarsviðs Alþingis, beiðni um umsögn um frumvarp til laga um málefni innflytjenda, 64. mál sbr. tölvupóst frá 20. september 2012 til umsagnar og afgreiðslu undirritaðrar.

Umsögn bæjarráðs Mosfellsbæjar frá 8. mars 2012 stendur óbreytt en hún er eftirfarandi:

Ástæða er til að fagna framkomnu frumvarpi til laga um málefni innflytjenda, en með því er *fest í sessi umgjörð um málefni innflytjenda* eins og lagastoðum rennt undir starfsemi á sviði málefna innflytjenda á Íslandi.

Virðingarfyllst,

Unnur V. Ingólfssdóttir
framkvæmdastjóri fjölskyldusviðs

Alþingi - nefndasvið
Kristjana Benediktsdóttir

Reykjavík, 4. október 2012
R12090144

Austræti 8-10

150 Reykjavík

HBL/gie

Efni:

Frumvarp um málefni innflytjenda - umsögn

Á fundi borgarráðs var lögð fram umsögn mannréttindastjóra dags. 1. október 2012 vegna frumvarps til laga um málefni innflytjenda.

Meðfylgjandi er umsögn mannréttindastjóra.

Borgarráð samþykkti umsögnina.

Umsögn um framvarp til laga um málefni innflytjenda 64. mál

Mannréttindaskrifstofa fagnar því að nú liggi fyrir frumvarp til laga um málefni innflytjenda. Hins vegar má benda á að þrátt fyrir að frumvarpið eigi að tryggja þátttöku innflytjenda í íslensku samfélagi fjallar frumvarpið að mestu um stjórnarsýslu málaflokksins. Nauðsynlegt er að í kjölfar þessa frumvarps fylgi annað frumvarp sem tryggir þjónustu við innflytjendur og skýri réttindi þeirra og skyldur.

Í 2. grein frumvarpsins er fjallað um Fjölmenningarsetur. Ekki er kveðið á um í frumvarpinu hvar Fjölmenningarsetur eigi að vera staðsett en í athugasemdum við frumvarpið kemur fram „Í samræmi við ákvörðun ríkisstjórnarinnar frá 5. apríl 2011 um eflingu atvinnu og byggðar á Vestfjörðum er gert ráð fyrir að aðsetur Fjölmenningarsetur verði áfram á Vestfjörðum“.

Í 3. grein frumvarpsins er fjallað um hlutverk Fjölmenningarsetur sem er m.a. að miðla upplýsingum til innflytjenda um réttindi þeirra og skyldur.

Hinn 1. janúar 2011 voru 21.143 erlendir ríkisborgarar með lögheimili hér á landi eða 6,6% landsmanna. Þar af voru tæp 14.000 erlendir ríkisborgara í sveitarfélögum á höfuðborgarsvæðinu og 2.000 til viðbótar í sveitarfélögum á Reykjanesi. Á Vestfjörðum öllum búa nú rúmlega 600 erlendir ríkisborgarar. Vakin er athygli á því að fjöldi innflytjenda hér á landi hafa fengið íslenskan ríkisborgararétt.

Þann 1. janúar 2012 bjuggu 18.940 fyrstu og annarrar kynslóðar innflytjenda á höfuðborgarsvæðinu, eða 66,9% innflytjenda sem búsettir voru á landinu. Hlutfallið af mannfjölda var hæst á Vestfjörðum, en þar eru 13,4% mannfjöldans innflytjendur af fyrstu eða annarri kynslóð eða samtals 845 manns. Næst hæst er hlutfallið á Suðurnesjunum, þar sem 12,4% mannfjöldans eru innflytjendur eða börn þeirra.

Þegar þjónusta við hópinn er skipulögð verður að hafa í huga fjölda þeirra sem nýta þjónustuna en ekki aðeins hlutfall innflytjenda af íbúafjölda.

Í ljósi þessa telur mannréttindaskrifstofa nauðsynlegt að starfsemi Fjölmennningarseturs eða a.m.k. ráðgjöf til innflytjenda um réttindi þeirra og skyldur sé staðsett á höfuðborgarsvæðinu.

Helga Björk Laxdal

e.u.

Alþingi
Erindi nr. **P** 141/100
komudagur 10.10. 2012

SAMBAND ÍSLENSKRA SVEITARFÉLAGA

Alþingi
b.t. velferðarnefndar
Austurstræti 10
150 REYKJAVÍK

Reykjavík 4. október 2012

1210007SA TP
Málalykill: 401

Efni: Frv. til laga um málefni innflytjenda - 64. mál 141. lp.

Með tölvupósti dags. 20. september sl. hefur nefndasvið Alþingis óskað eftir umsögn Sambands íslenskra sveitarfélaga um ofangreint þingmál.

Frumvarpið var lagt fram á síðasta löggjafarþingi og þá veitti sambandið umsögn sína um það. Fram kemur í almennum athugasemdum við frv. nú að neinum efnislegum breytingum frá síðustu framlagningu en orðalag reglugerðarheimildar í 9. gr. mun hafa verið lagfært.

Með vísan til þessa vill sambandið árétta fyrri umsögn sína dags. 14. mars 2012 og að hún verði lögð fram við meðferð velferðarnefndar á frumvarpinu nú.

Jafnframt óskar sambandið eftir því að verða gefinn kostur á að koma á fund nefndarinnar til þess að fylgja umsögninni eftir.

Virðingarfyllst
SAMBAND ÍSLENSKRA SVEITARFÉLAGA

Karl Björnsson
framkvæmdastjóri

Alþingi
Erindi nr. P 140/1591
komudagur 21.3.2012

SAMBAND ÍSLENSKRA SVEITARFÉLAGA

Alþingi
b.t. velferðarnefndar
Austurstræti 8 – 10
150 REYKJAVÍK

Reykjavík 14. mars 2012

1112018SA AGB/TP
Málalykill: 40

Efni: Umsögn um frv. til laga um málefni innflytjenda - 555. mál 140. lp.

Með tölvupósti nefndasviðs Alþingis, dags. 29. febrúar sl., fékk Samband íslenskra sveitarfélaga ofangreint frumvarp sent til umsagnar.

Almennt um frumvarpið

Drög frumvarpsins voru unnin í samráði við innflytjendaráð þar sem sitja fulltrúar frá sambandinu og Reykjavíkurborg. Sambandið átti því ágæta aðkomu að undirbúningi málsins og telur að vel hafi tekist til við verkefnið, þ.e. að skapa lagagrundvöll fyrir stjórnskipulag málaflokksins. Skiptir þar mestu að í frv. er gerð ákveðin tillaga um að styrkja stöðu Fjölmenningsseturs sem hingað til hefur verið rekið sem eitt af verkefnum ráðuneytisins. Verði frv. að lögum fær setrið stöðu ríkisstofnunar og öðlast miklu betri færi til þess að fylgja eftir skilgreindu hlutverki, einkum við upplýsingamiðlun og ráðgjöf. Brýnt er að þessari breyttu stofnanalegu stöðu verði fylgt eftir með framlögum á fjárlögum sem endurspegli aukin verkefni með raunhæfum hætti.

Samþætting og samfella í þjónustu

Markmiðslýsing 1. gr. frv. er í góðu samræmi við stefnumörkun sambandsins sem var samþykkt á fundi stjórnar þess þann 29. apríl 2011, sbr. meðf. Vakin er athygli á að eitt af meginmarkmiðum stefnunnar er að sveitarfélögin verði samfélög án aðgreiningar (liður 1.4.2). Þá er ítarlega fjallað um hlutverk sambandsins í lið 3.7 (málefni íbúa af erlendum uppruna), m.a. að stuðlað sé að því að hagsmunir innflytjenda og barna þeirra séu samþættir inn í alla stefnumótun, stjórnsýslu og þjónustu sveitarfélaga. Ennfremur segir þar að styðja skuli að innflytjendur þekki réttindi sín og skyldur sem íbúar og hafi greiðan aðgang að þjónustu sveitarfélaga.

Eina athugasemd má þó gera við orðalag a- og b-liða 1. gr. frv. þar sem hugtakið samþætting er notað í tvennri merkingu. Betur kann að fara á því að b-liður hljóði svo: stuðla að víðtæku samstarfi og samfelli í aðgerðum og verkefnum milli allra aðila sem koma að málefnum innflytjenda [...].

Þessi tillaga styðst m.a. við lið 3.7.6. í fyrrgreindri stefnumörkun svohljóðandi: „Vinna að því opinber þjónusta birtist innflytjendum sem ein heild án tillits til þess hvort ríki eða sveitarfélög beri ábyrgð á þjónustunni.“

Verkaskipting í þjónustu ríkis og sveitarfélaga

Fyrirliggjandi frumvarp fjallar um skipulag og stjórnsýslu og hefur því ekki að geyma eiginleg réttindaákvæði, t.d. varðandi túlkapjónustu, eða ákvæði um bann við mismunun. Í greinargerð með frv. er vísað til þess að stefnumörkun um túlkapjónustu verði viðfangsefni næstu framkvæmdaáætlunar og að stefnt sé að lögfestingu meginreglna um jafna meðferð allra einstaklinga í sérstökum báiki þar að lútandi.

Sambandið leggur mikla áherslu á að vandað verði til næstu framkvæmdaáætlunar - og réttindalöggjöf sem henni mun tengjast - með það að leiðarljósi að útrýmt verði „gráum svæðum“ í verkaskiptingu milli ríkis og sveitarfélaga. Slík grá svæði eru vissulega til staðar þar sem erlendur uppruni kallar á frekari stuðning en sveitarfélög veita íbúum sínum að jafnaði. Er þar uppi hliðstæð staða og varðandi aðra hópa sem hafa sértækari og meiri stuðningsþörf en sú sem svarað er með almennri grunnþjónustu sveitarfélaga. Af þessari ástæðu verður að gera alvarlega athugasemd við það orðalag í greinargerðinni að verkaskipting í þjónustu ríkis og sveitarfélaga við innflytjendur sé sú sama og í þjónustu við aðra borgara samfélagsins.

Samhliða verður að svara krefjandi spurningum um hlutverka ólíkra stofnana og þjónustukerfa, t.d. varðandi rétt íbúa af erlendum uppruna til leiðbeininga frá þeim opinberu aðilum sem fjalla um ýmis mikilvægustu málafni hvers einstaklings, svo sem um heilbrigði, hjúskap, fjölskylduhagi og önnur sifjamálafni auk skattskila og meðferð eigna. Stofnanir og umboðsmenn ríkisins eru hér í lykilhlutverki og ljóst að á þeim hvílir ekki hvað síst að tryggja að innflytjendur geti nýtt sér borgaraleg réttindi sín. Af þeirri ástæðu skýtur nokkuð skökku við að sjá í athugasemdum við 3. gr. frv. að sveitarfélaganna sé eingöngu getið hvað þetta varðar.

Upplýsingaöflun og -miðlun

Ákvæði 2. mgr. 3. gr. frv. er sérstaklega mikilvægt að mati sambandsins og að Fjölmenningarsetur fái heimildir og burði til þess að afla upplýsinga í þágu greininga, rannsókna og miðlunar innan málaflokksins. Skortur á áreiðanlegum upplýsingum um málafni íbúa af erlendum uppruna hér á landi hefur leitt af sér margvíslegt misræmi í framkvæmd opinberra aðila auk þess að standa umræðunni fyrir þrífum og jafnvel viðhalda fordómum. Þess er að vænta að efling Fjölmenningarseturs og þróunarsjóðs innflytjendamála, og þar með auknir möguleikar til rannsókna og greininga, muni skila áþreifanlegum árangri.

Hlutverk innflytjendaráðs

Sambandið telur að treysta megi hlutverk innflytjendaráðs skv. frv. og tengja það eftirfylgi við þau markmið um samþættingu og samfellu, sem lagt er upp með sbr. hér að framan.

Af þeirri ástæðu er gerð tillaga um að nýr staflíður bætist við 5. gr. frv. svohljóðandi:

fylgjast með því að hagsmunir innflytjenda séu samþættir inn í stefnumótun, stjórnsýslu og þjónustu hins opinbera og að samfélla sé í stuðningi ríkis og sveitarfélaga við íbúa af erlendum uppruna.

Með þessu telur sambandið að skapaðir séu möguleikar á því að tvinna aðgerðir og verkefni í þágu innflytjenda inn í aðrar áætlanir, þannig að til framtíðar megi ná markmiðum laganna um samþættingu.

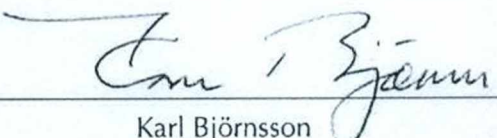
Um kostnaðarmat

Eins og áður er vikið að varða ákvæði fyrirbyggjandi frumvarps fyrst og fremst stjórnskipulag málaflokksins. Fjárhagsleg áhrif þessara ákvæða á sveitarfélögin verða fyrirsjáanlega ekki mikil og er af þeim sökum látið athugasemdalaust að frumvarpið falli utan skyldu til kostnaðarmats gagnvart sveitarfélögunum skv. 129. gr. sveitarstjórnarlaga nr. 138/2011.

Undirstrikað er á hinn bóginn að lagaákvæði sem mæla fyrir um einstaklingsbundin réttindi innflytjenda munu hafa kostnaðaráhrif og þurfa að fara í gegnum mat þar að lútandi. Er sérstaklega áréttað að kostnaður við einstök verkefni í framkvæmdaáætlun skv. 7. gr. sé metinn raunsætt og þannig að hugsað sé fyrir útfærslunni.

Nauðsynlegt er að verkefnum fylgi skuldbinding af hálfu ráðuneyta um að gera ráð fyrir fjármögnun í allri fjárlagagerð. Athugasemd í greinargerð með 7. gr. frv. gefur tilefni til þessarar áréttingar sem og að framkvæmdaáætlanir ríkisins verði raunhæf skjöl fremur en óskalistar.

Virðingarfyllt
SAMBAND ÍSLENSKRA SVEITARFÉLAGA

Karl Björnsson
framkvæmdastjóri

Fylgiskjöl:

- Stefnumörkun Sambands íslenskra sveitarfélaga, samþykkt á fundi stjórnar þann 29. apríl 2011
- Stefna sambandsins í innflytjendamálum frá árinu 2009

